

باسمه تعالی

روش یادگیری مسئله محور

کارشناسی گروه‌های آموزشی متوسطه منطقه یک تهران - گروه اقتصاد

قدرت تفکر بزرگترین موهبت الهی به بشر و قدرتی منحصر به فرد است که در صورت استفاده صحیح از آن می‌توان مسائل و مشکلات خود را شناسایی و حل نمود.

لذا لازم است نظام تعلیم و تربیت با جهت دهی مثبت افکار دانش آموزان انرژی مثبت ایجاد نموده و آن را در سمت و سوی شوق برانگیز و پیشرفت دهنده سوق دهد. بنابراین توانایی فکر کردن است که یادگیری را امکان پذیر می‌نماید. از این رو آموختن روش « تفکر » به یادگیرندگان یکی از هدفهای اصلی آموزش و پرورش است. روشها و فنون گوناگونی برای تدریس با استفاده از تفکر خلاق پیشنهاد شده است، یکی از این روشها رویکرد حل مسئله است.

حل مسئله به مثابه رویکردی ممتاز برای غنی سازی یادگیری صحیح و مطلوب شناخته شده است کاربرد این روش، مهارت تفکر و اندیشیدن. انتخاب « راه حل » اصلح را در رویارویی مسایل در یادگیرنده بهبود می‌بخشد.

حل مسئله در فرایند تدریس یادگیری فرصت های ارزشباری در اختیار یادگیرندگان برای تفکر، درک و شناخت منطقی پدیده های عینی و ذهنی قرار می دهد تا بیاموزند در موقعیت های زندگی فردی و اجتماعی چگونه این تجارب را برای حل موفقیت آمیز مسایل به کار گیرند.

لذا این رویکرد مطالب به گونه ای منطقی عمیق و پایدارتر یاد گرفته می شود و یادگیرنده تا مدت های مدیدی بعد از آموزش، توانایی استفاده از آموخته های خویش را خواهد داشت. این در حالی است که مطالب آموخته شده در سایر روشهای یادگیری به زودی فراموش می شود.

از این وجه متمایز و ارزنده این رویکرد بهبود مهارت تفکر در یادگیرندگان از طریق طرح مسئله در آموزه ها و مسائل و مشکلاتی است که در واقعیت زندگی با آن روبرو است. در واقع تدریس مسأله محور در حقیقت نوعی آماده کردن دانش آموزان برای زندگی است زیرا زندگی یعنی مواجه شدن با مسائل و کوشش برای فهم و حل آنهاست. در این روش فعالیتها به گونه ای طراحی و تنظیم می شوند که در ذهن دانش آموزان مسأله ای ایجاد شود و آنها علاقه مند شوند که با تلاش خود راه حلی برای آن پیدا کنند. برای حل مسئله آمیزه ای از تفکر و عمل و استفاده از تجارب و واقعیات ضروری است به عبارتی تفکر و عمل دو شرط کافی و وافی حل مسئله است.

اهداف این روش :

- ۱- ایجاد تفکر علمی در فراگیران
- ۲- ایجاد آمادگی برای تشخیص راههای حل مسائل
- ۳- بالابردن میزان درک و شناخت دانش آموزان
- ۴- ارتباط فعالیت های مدرسه با زندگی واقعی

مراحل اجرای تدریس مسأله محور :

تدریس مسئله محور اساساً از روشهای علمی نشأت می گیرد. در این رویکرد ، همچون یک پژوهش دانش آموزان با مسئله روبرو می شوند دوباره به آن می اندیشند ، مطالعه می کنند ، بر اساس مطالعات خود فرضیه هایی ارائه می دهند ، برای آزمون فرضیه ها ، اطلاعات جمع آوری می کنند و آن را تجزیه و تحلیل کرده و نتیجه می گیرند مراحل اجرای آن عبارتند از الف) طرح مسئله ، طرح مسئله با توجه به محتوای درس ، رشد ذهنی و عاطفی و ویژگیهای فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی ، نیازها و علائق دانش آموزان ، مطرح می شود .

طرح مسئله باید برای دانش آموزان برانگیزاننده باشد و انگیزش لازم را برای ادامه بحث و تمرکز ذهنی و تفکر و در صورت امکان جمع آوری اطلاعات ایجاد کند .

ب) جمع آوری اطلاعات ، این مرحله با کمک و هدایت معلم صورت می گیرد و دانش آموز را به سوی جمع آوری اطلاعات هدایت می کند .

ج) ساختن فرضیه : در این مرحله فرضیه سازی صورت می گیرد . یعنی راه حلهای احتمالی برای حل مسئله پیش بینی می شود . فرضیه های اولیه بر اساس نگرش و شناخت دانش آموزان و اطلاعات و شواهد موجود شکل می گیرد .

د) آزمایش فرضیه ، بر اساس اطلاعات جمع آوری شده فرضیه های دانش آموزان رد یا قبول می شود . ه) نتیجه گیری ، تعمیم ، کاربرد . این فرایند تدریس باید به نتیجه منتهی شود و قابلیت تعمیم به مسائل زندگی واقعی دانش آموز را داشته باشد و البته با توجه به مشارکت دانش آموز در حل مسئله انگیزه لازم را برای کاربرد در زندگی برای او ایجاد نماید .

در این روش ، دانش آموز به سوی تفکر آزاد و منسجم در جهت کند و ک ار در مسئله ، مرتبط کردن مطالب با یکدیگر ، اندیشیدن در مورد درستی یا نادرستی قضایا ، جستجو در روابط علت و معلولی پدیده ها هدایت شود و به این وسیله یادگیری پایدار و منطقی امکان پذیر می گردد .